

**Фонд оценочных средств по учебному предмету
«Чеченский язык»**

«Нохчийн мотт» I аморан низамехула мах
хадоран гIирсийн паспорт

№	Контролируемые разделы предмета	Наименование оценочных средств
1.	Дош. Дешдакъа. Дош сехьадаккхар.	Изложени «БухIанан кIорни». АгIо-28.
2.	Предложени	Диктант № 1 «Синтарш» (Урок- таллам бар)
3.		Изложени «ЧIерий лецар». (агIо 58-59)
4.		Диктант № 2 «Бошмийн доттагI»
5.		Изложени «Ши газа». (агIо 94).
6.	Дешан хIоттам	Диктант № 3 « Салазаш хехкар»
7.		Диктант №4 «Хъайбанаш».
8.	Билгалдош	Диктант № 5 «Хаза книжка»
9.	Хандош	Диктант №6 «Можа хьоза ".
10.	Шарахь Iамийнарг карладаккхар	ГIера схъаязъяр. (агIо 179)
11.		Сочинени «Аькхе».
12.		Талламан диктант №7 «ДогIа дале хьалха»

Диктант «Iуьйре»

Iалашо: шолгIачу классехь гулбина хаарш таллар. Царех пайдаэца хаар таллар

текст.

1уйре

1уйранна самайолу юрт. Г1овг1анаш юй1алало. Баккий нах балха оьху. Бераш школе деша доьлху. Юьртан бажа бажо буюгу. Цхьа Борзик бду ,х1оз хилла дижна 1уйллуш. И х1унда 1уйллу дийнахь дижна?

Цо шен декхар буса кхочушдо. Буйса д1аялалц сема 1а иза, наггахь г1алх а деш.

- **Текст язьяр.**
- Грамматически т1едиллар.
- 1. Хьалхарчу предложенехь къастае коьрта меженаш.
- 2. Мог1анера сехьадаха МА-деза декъа дешнаш: г1овг1анаш, баккий, 1уйллу.
- 3. Долара ц1ераш схьаязье.

Диктант «Хасбешахь» (1 полуг.)

1алашо: Нийса, 1амийна бакьонаш ларьеш диктант язьян 1амо.

Хасбеша дахара бераш. Цигахь белхаш бира цара. Цхьаболчара хасстоьмашна асар дира, вукхара хи диллира. Дукха хасстоьмаш гулбийр бу хасбешара. Цигахь йийна дика кхуьуш ю копасташ а, ж1онкаш а, наьрсаш а. Муьлхачу хасстоьмашна хи маца дилла деза а, молханаш муьлханаш тоха деза а хьобхо агрономо берашна.

Т1едилларш.

Хьалхарчу предложенехь коьрта меженаш къастае.

Диктант «Дог1а дале хьалха» (итог.)

1алашо: шарахь гулбина хаамаш таллар.

Дог1а далее хьалха.

Кхоблина де дара. 1уйранна хьалххе хьаьжина малх 1аьржачу мархаша д1ахьулбира. Цкъа а сийна хила а хилли те аьлла хеталора стигале хьаьжча. Еза мархаш яра т1екхохкаелира. Д1атийна каде хьийзина олхазарш а. Наг-наггахь дог1анан даккхийра т1адамаш ийгира. Т1аккха т1екхевсира чехка дог1а.

- **Диктант язьяр.**
- **Грамматически т1едиллар.**
- 1.Т1аьхьарчу предложенехь коьрта меженаш билгалъяха.
- 2. Х1оттамца талла дешнаш: т1екхохкаелира, 1аьржачу.
- 3. Дехий мукъа аьзнаш юкьахь долу дешнаш схьаязде.

Диктант «Дог1а дале хьалха» (итог.)

1алашо: шарахь гулбина хаамаш таллар.

Дог1а далее хьалха.

Кхоьлина де дара. 1уьйранна хьалххе хьаьжина малх 1аьржачу мархаша д1ахьулбира. Цкъа а сийна хила а хилли те аблла хеталора стигале хьаьжча. Еза мархаш яра т1екхоккаелира. Д1атийна каде хьийзина олхазарш а. Наг-наггахь дог1анан даккхийра т1адамаш ийгира. Т1аккха т1екхевсира чехка дог1а.

- **Диктант язъяр.**
- **Грамматически т1едиллар.**

- 1.Т1аьхьарчу предложенехь коьрта меженаш билгалъяха.
2. Х1оттамца талла дешнаш: т1екхоккаелира, 1аьржачу.
3. Дехий мукъа аьзнаш юкъахь долу дешнаш схъаязде.

Диктант №1 «Синтарш»

1алашо: аьзнех ,элпех болу хаамш таллар. Дешнашкахь дехи доций мукъа аьзнаш билгалдаха хаар таллар. Дешнашкахь мукъа а , мукъаза а элпш билгалдаха хаар таллар

Текст.

Синтарш.

Дешархоша школан бешахь стоьмийн синтарш дийг1ира. Урамийн йистошца а дийг1ира цара уьш. Синтарш кеста хьалакхуьур ду. Цара 1индаг1 латтор ду. Цара стоьмаш лур бу. Синтарийн г1айга беш хир бу дешархой. Царна шайн школа а, шайн юрт а хазахила лаба.

- **Грамматически т1едиллар:**

1. Хьалхарчу предложенехь коьрта меженаш билгалъяха.
2. Мукъа шалха элпаш юкъахь долу дешнаш схъязде.
3. Мога1анера сехъа даха мА-дезза д1аязье т1аьхъара предложении.

Диктант №3 Бошмийн доттаг1ий

1алашо: Предложенех, дешнийн цхъанакхетарех болу хаамаш таллар. Нийса дешнаш язъян а, ала хаар таллар.

Бошмийн доттаг1ий.

Дитта т1ехь д1атобхна бен бу. Цу чохь олхазарш дека. Олхазарш бошмийн доттаг1ий дуйла хаа сунна.

Ас уыш къехка ца до. Цундела тхан дитташ т1е стоьмаш дуккха а латабо.

аь) Диктант язъяр.

БИЛГАЛОННА ДЕШНАШ: д1атобхна.

б) Грамматически т1едилларш.

1. Шолг1а предложении меженашца талла.
2. Схъязде хьалхарчу предложенера дешнийн цхъанакхетарш.
3. Йобхна предложенинисье.
Хуьлу, ахьхка, ма, хаза.

Диктант «Хъайбанаш»

1алашо: кхасторан хъаркаш язъяран бакъонех кхетар таллар, къасторан хъаркаш йолу дешнаш нийса ала а , яздан а хаар таллар.

Хъайбанаш.

Гуьйре йоблча, араьхь шельелира. Дитташ т1ехь мажъелла хъайбанаш кхозу. Хъайба стоьмех массарел т1аьхьа кхуьу. Дуьххъара ло тесча схъаяхна хъайбанаш мерза хуьлу. Мадъелла хъайбанаш догдог1уш юу жимчу Хъамида.

Т1едилларш.

1. Къасторан хъаркаш йолу дешнаш схъаязде.
- 2.Сехъадаха ма деззара декъа дешнаш: *дитташ, дуьххъара, жимчу.*
- 3.Хъалхарчу предложенерчу дешнашкара мукъачу элпашна буха сиз хъакха.

Диктант «Хъайбанаш»

1алашо: кхасторан хъаркаш язъяран бакъонех кхетар таллар, къасторан хъаркаш йолу дешнаш нийса ала а , яздан а хаар таллар.

Хъайбанаш.

Гуьйре йоьлча , арахь шельелира. Дитташ т1ехь мажъелла хъайбанаш кхозу. Хъайба стоьмех массарел т1аьхъа кхуьу. Дуьххъара ло тесча схъаяхна хъайбанаш мерза хуьлу. Мадъелла хъайбанаш догдог1уш юу жимчу Хъамида.

аь) Диктант д1аязъяр.

б) Т1едилларш.

1. Къасторан хъаркаш йолу дешнаш схъаязде.

2. Сехъадаха МА деззара декъа дешнаш: дитташ, дуьххъара, жимчу.

3. Хъалхарчу предложенерчу дешнашкара мукъачу элпашна буха сиз хъакха.

Диктант №6 «Салазаш хехкар»

1алашо: дешан х1оттамах лаьцна болу хаамаш таллар. Царех йозанехь пайдаэца хаар таллар. Дешнаш дешан х1оттамца къасто хаар таллар.

Хаза книжка.

Книжки т1ерачу суьрташка хьобжуш самукьадолура Санетан, ша жима йолуш. Х1инца ,деша а 1емина, книжканаш йобшу цо. Суьрташка хьежарел самукьане хиллера уьш ешар. Дуккха а керланиг девзира цунна книжкеш йобшуш.

Хьо цкъа а хилла воцучу махка кхачаво книжкано, кхечу къаьмнийн г1иллакхаш а довзуйту.

- **Диктант язьяр.**
 - **Грамматически т1едиллар.**
1. Хьалхарчу предложенехь бидгалдаха ц1ердешнаш. Къастаде церан класс , дожар ,терахь.
 2. Т1аьххьара предложении межнашца талла.

Диктант №7 «Можа хьоза.»

1алашо: билгалдешнех лаьцна болу хаамаш таллар. Йозанехь билгалдешнех пайдаэцар хаар таллар. Билгалдешнаш къасто хаар таллар.

Можа хьоза.

Мурада можа хьоза лецира. Цо иза ц1а а деана, гура чу хайира. Хьоза декара сагатлуш, шеен жимачу з1акарца гуран дуткьийчу серех тийсалора. Ц1а еача йишас дов дира вешина. Мурада д1ахийцира можа хьоза. Декаш сирлачу стиглара т1ома делира хьоза.

Грамматически т1едиллар.

1. Хьалхарчу предложенехь коьрта меженаш къастае. Дешнийн цхьанакхетарш схьаязде.
 1. Билгалдешнашна буха тулг1ений сиз хьакха.
 2. Х1оттамца къастаде дешнаш: д1ахийцира, сирлачу.